

Asia: VN/14999/2025

Lausuntopyyntö luonnoksesta hallituksen esitykseksi eduskunnalle laiksi valmisteverotuslain muuttamisesta

Lausunnonantajan lausunto

Voitte kirjoittaa lausuntonne alla olevaan tekstikenttään

Esityksessä ehdotetaan muutettavaksi valmisteverotuslakia. Korkeimman oikeuden ennakkopäätöksen KKO 2024:39 johdosta nuuskan maahantuontiin liittyvää ilmoitusvelvollisuuden laiminlyöntiä ei voida nykyisin itsekriminointisuojan vuoksi pitää rangaistavana eikä nuuskan tuojia ole enää syytetty tai tuomittu veropetoksista. Laitonta maahantuontia arvioidaan näin ollen tällä hetkellä ainoastaan salakuljetusrikoksena.

Valmisteverotuslakiin ehdotetaan lisättäväksi uusi 4 b §, jonka nojalla verovelvolliselta saatua, valmisteverotukseen liittyvää ilmoitustietoa ei saisi hyödyntää muun kuin verotukseen liittyvän rikoksen tutkimisessa, syytteeseen panossa tai tuomitsemisessa. Verotukseen liittyvän ilmoitusvelvollisuuden täyttäminen ei lakimuutoksen myötä voisi johtaa siihen, että henkilö samalla asettaa itsensä syytteen vaaraan esimerkiksi salakuljetuksesta, sillä veroilmoitusta voitaisiin hyödyntää vain verotuksen tarpeita varten.

Lakimuutoksen tarkoituksena on esityksen mukaan selkeyttää oikeustilaa ja turvata itsekriminointisuoja erityissäännöksellä. Tosiasiallisesti merkittävimmät vaikutukset liittyisivät Veronmaksajain Keskusliiton näkemyksen mukaan kuitenkin siihen, että lakimuutos edistäisi näiden rikosten selvittämistä ja verotuksen toimeenpanoa. Itsekriminointisuoja voisi nimittäin tulla sovellettavaksi vain, kun tuonnista on annettu asianmukainen ilmoitus verotusta varten. Yleensä nuuskan laitton maahantuonti tulee esityksenkin mukaan ilmi viranomaisen omassa valvonnassa. Jatkossa, jos Tulli havaitsisi valvonnassaan tuodun nuuskaa tai muita tuontikiellon alaisia tupakkalaissa tarkoitettuja tuotteita ilman, että niistä on annettu säädetyjä ilmoituksia verotusta varten, Tulli voisi käynnistää sekä salakuljetusrikokseen että veropetokseen liittyvän esitutinnan. Valvonnassa kiinni jäänyt ei voisi vedota itsekriminointisuojaan. Esityksessä todetaan, että koska kysymys on tuotteista, joita ei saa tuoda maahan, ei ole jatkossakaan oletettavaa, että ilmoituksia ryhdyttäisiin tekemään ainakaan merkittävässä laajuudessa.

Esityksellä ei olisi vaikutusta verottoman tuontioikeuden puitteissa tapahtuvaan maahantuontiin. Vaikka itsekrimointisuoja vahvistamisen sijaan lakimuutos vaikuttaa ennen kaikkea helpottavan maahantuontirikosten selvittämistä, Veronmaksajain Keskusliitto ei näe ehdotuksen myöskään heikentävän verovelvollisten oikeusturvaa. Myös tavoite tehostaa laittoman maahantuonnin torjuntaa on tärkeä ja kannatettava. Niissä tapauksissa, joissa verovelvollinen poikkeuksellisesti antaisi veroilmoituksen nuuskan maahantuonnista, ei ilmoituksella annettuja tietoja voitaisi jatkossa hyödyntää verovelvollista vastaan esimerkiksi salakuljetusrikosten osalta.

Veronmaksajain Keskusliitolla ei ole huomautettavaa ehdotetusta sääntelystä.

Kati Hannikainen

Lakiasiainjohtaja

Hannikainen Kati
Veronmaksajain Keskusliitto ry